

Reliquiae Kitaibelianae

partim nunc primum publicatae ex manuscriptis Musei Nationalis hungarici

Augusto Kanitz.

(Vorgelegt in der Sitzung vom 4. Juni 1862.)

Bei meiner letzten Anwesenheit in Pest, sah ich unter einer grossen Anzahl von Manuscripten gegen 40 von Kitaibel, welche allgemeine Naturgeschichte betreffen und insbesondere in botanischer Beziehung wichtig sind, denn sie enthalten Reiseberichte vieler Comitate mit genauer Angabe der Standorte. Da manche dieser Comitate seitdem nicht mehr botanisch erforscht wurden, halte ich es für eine Ehrensache, diese Manuscripte zu veröffentlichen.

Es war wohl ohne Zweifel Kitaibel's Absicht, diese Reiseberichte selbst heraus zu geben, doch seine anhaltende Kränklichkeit und andere mir unbekannte Gründe verhinderten ihn an der Veröffentlichung derselben.

Die Reihe dieser Reiseberichte eröffne ich mit jenem von Pest in das Baranyaer Comitat. Die Benennungen der Pflanzen und alles im Texte ist von Kitaibel, nur die Reihenfolge der Gattungen nach dem Endlicher'schen System und die in den Anmerkungen enthaltenen Zusätze rühren von mir her. Manche Species, welche neu sein sollen, befinden sich in diesen Manuscripten, doch habe ich diese ausgelassen, denn wären sie wirklich gute Species, so würden sie gewiss später beschrieben worden sein, und da ausserdem bei diesen die Fundorte nicht genau, ja oft gar nicht angegeben sind, so hätte ich nur mehr Verwirrung in die schon genug verwickelte Synonymie gebracht.

Schliesslich verweise ich diejenigen, die sich etwa für Kitaibel's Biographie interessieren, auf S. 149 ff., I. Band, 1831 der Regensburger Flora und spreche noch meinen herzlichsten Dank dem Bibliothekar der Szechényischen Bibliothek des ungarischen Nationalmuseums Herrn Gabriel Mátray, so wie auch Herrn Oberlandesgerichtsrathe Neilreich für die so bereitwillige Unterstützung bei dieser Arbeit aus.

I.

Kitaibelii: Iter baranyense anno 1799 susceptum.

(Ex Mss. 175 Quart. Lat. Mus. N. hung.)

Characeae Rich.

1. *Chara hispida*. Ad Balatonem, ad Fok et in agris infra vineas Fok Szabadiensis.
2. *Ch. vulgaris*. Ibidem.

Gasteromyci N. a. E.

3. *Lycoperdon stellatum*¹⁾ vel *carpolobus*. Ad Quinqueecclesias.

Calamariae Endl.

4. *Equisetum palustre*. Ad Sió Fok.

Filices L.

5. *Asplenium Ceterach*. In fissuris marmoris montis Harsány.
6. *Polypodium Filix mas*. In Papod et sylvis Sümeghiensibus.
7. *P. Thelypteris*. In paludosis. Ad Rinya versus Babo.
8. *P. filix foemina*. In Papod.
9. *P. fragile*. In muris vetustis arcis Zengevár inter Hosszúhetény et Pécsvárad.
10. *Asplenium Adiantum nigrum*. In rupibus sylvae non procul oppidi Sümegh.

Hydropterides Willd.

11. *Salvinia natans*. In aquis.
12. *Marsilea quadrifolia*. In Muraköz.

Gramineae Juss.

13. *Holcus Sorghum*.
14. *Panicum verticillatum*. In hortis ad Siklos.
15. *Milium paradoxum*. Ad Csákvár.
16. *Agrostis sylvatica*²⁾. In Kák.
17. *A. hispida*³⁾. Ad Káloz in pratis humidis prope Aba ad lacus sals., ad Nagy Vásony in pratis, ad Esztergát et ad Sz. László in Com. Veszprém.

¹⁾ *Geastri* species.

²⁾ L. sp. 1665 = *A. stolonifera* L. var. ξ (sec. Kunth. Agrost. I. 219. Nr. 9 ξ).

³⁾ Willd sp. pl. I. 370 = *A. vulgaris* With. Brid. ed. 3. 132 (sec. Kunth. Agrost. I. 220. Nr. 18).

18. *Agrostis canina*. In sylvis et pratis Sümeghiensibus e. gr. ad Szőlös, Györök et in praedio Kák.
19. *A. miliacea*. In praedio Kák.
20. *Holcus lanatus*. Sz. László Com. Veszprém.
21. *Avena elatior*. In sylv. ad Nagy Vásony.
22. *A. flavescens*. Ad. Rátoth in pratis ad Esztergát.
23. *Aira montana* ¹⁾). Flosculis basi pilosis altis, pedicellatus masculus, pedicello seu receptaculo barbato, pilis longis albis ad Esztergát.
24. *Festuca decumbens* ²⁾). Ad Kökut in sylvam et in Muraköz ad pagum.
25. *Briza Eragrostis* ³⁾). Ad Dombó infra Siklós.
26. *Poa bulbosa*. Ad Sió Fok.
27. *P. trivialis*. Ad Káloz.
28. *P. nemoralis*. In sylvis Sümeghiensibus.
29. *P. distans*. Copiosa ad paludes sals. in Aba (etiam in locis depressis, ubi hyeme aqua stagnaverat), Sz. Iván, Sár Keresztur.
30. *Festuca ovina*. Ad Mártonvásár, Káloz, Kis Hörcsök, Sz. Iván, Csákvár, Sió Fok.
31. *F. rubra*. Ad. Sz. László Com. Veszprém, solo arenoso ad Nagyvásony.
32. *Bromus litoreus* ⁴⁾). Ad Mút in palude, et in pratis humidis ad Siklós.
33. *Triticum repens*. In salsis Cottus Albensis.
34. *T. junceum*. Alibi lectum.
35. *Rottboellia sabina* ⁵⁾). Ad Sió Fok cum Carice striata loco humido.

Cyperaceae D. C.

36. *Carex juncifolia* Host. ⁶⁾). In arenosis ad Sz. Iván et alibi.
37. *C. praecox* Schreber. In siccis versus Aba. (*C. Schreberi* Willd. in act. soc. berol.)
38. *C. leporina*. Ad. Sz. László Com. Veszprém.
39. *C. muricata*. Ad Mártonvásár, ad Káloz.
40. *C. panicea*. In paludibus et pratis ad Káloz.
41. *C. riparia* Good. ⁷⁾) = *crassa* Ehrh. Ad Sz. Mártonvásár.
42. *C. striata* ⁸⁾). Ad Káloz versus Láng in paludosis, ad Sió Fok.
43. *C. vulpina*? Ad. Sz. László.
44. *C. distans*. In pratis et paludibus ad Káloz et Márton Vásár.
45. *C. Drymeja* L.
46. *C. hirta*. Ad Mártonvásár.

¹⁾ An var. alpina *A. flexuosae* L.?

²⁾ L. = *Danthonia decumbens* D. C. Gall. 3. 33.

³⁾ L. = *Poa megastachya* Koel. Gram. 181. (sec. Kunth. Agr. I. 333. Nr. 59.)

⁴⁾ Retz. Scand. ed. 2. Nr. 140 = *F. arundinacea* Schreb.

⁵⁾ Bot. Ross. et Spr. = *Lepturus pannonicus* Kunth Gram. I. 151.

⁶⁾ Host syn. p. 503 = *C. stenophylla* Wahlenbg. in act. Holm. 1803.

⁷⁾ Jam prior Curt. Fl. L. 4. t. 60.

⁸⁾ Gilibert fide Schkuhr (in Kunth Cyperogr.) = *C. riparia* Curt. Lond.

47. *Carex filiformis* Willd. in Abb. d. Berl. Ak. d. W. 28 und 30. In paludibus et pratis prope Káloz.
48. *C. conglobata*. In arenosis.
49. *Schoenus Mariscus*. Ad Káloz.
50. *Scirpus sylvaticus*. Ad Rátoth.

Juncaceae Ag.

51. *Juncus albidus*. In sylvis insulae Muraköz.
52. *J. effusus*. Ad rivulos et locis humidis, in sylva Quinqueecclesiensi.
53. *J. sylvaticus*. Ad Balatonem in sabulo humido inter B. fő Kajár et Sió Fok.

Liliaceae D. C.

54. *Allium carinatum*.
55. *A. Scorodoprasum*. In praedio Mút et in pratis ad Rátoth.

Dioscoreae R. Br.

56. *Tamus communis*. Ad Lókut in Bakony, ad Quinqueecclesias.

Irideae R. Br.

57. *Iris squallens*. Ad Káloz.

Orchideae L.

58. *Orchis bifolia*. In Cottu Sümegh.
59. *Serapias rubra* ¹⁾. In sylva ad Rátoth.
60. *S. latifolia* ²⁾. Ad Sz. László C. Sümegh.
61. *S. longifolia* ³⁾. In prato humido ad Gyepes non procul. Arosb ⁴⁾.
62. *S. sylvestris* ⁵⁾. Crescit at Zirc, Esztergát, Sz. László, in sylvis Szaladiensibus et Sümeghiensibus.

Najadeae A. Rich.

63. *Zanichellia palustris*. Ad Balatonem.
64. *Potamogeton marinus*. Balatone.
65. *P. pusillus*. In Kikirito Com. Veszprém, ad Balatonem.
66. *P. perfoliatum*. In Balatone ad Sió Fok.

Cupuliferae L. C. Rich.

67. *Quercus pubescens*? In montanis ubique.

Salsolaceae Moq. Tand.

68. *Atriplex microsperma*. Im Sumpf unter Siklos am Wirthshause.
69. *A. tatarica*. Ad vias, hortos.

¹⁾ L. = *Cephalanthera ensifolia* Rich.

²⁾ L. = *Epipactis latifolia* All.

³⁾ L. = *Epipactis palustris* Crantz.

⁴⁾ Hoc verbum eruere mihi impossibile erat.

⁵⁾ Murr. = *Ep. viridiflora* Hoffm. sec. Steudel.

70. *Atriplex rosea* sec. Willd. In pagis e. gr. Nagy Vásony.
 71. *Salsola cinerea* ¹⁾. Ad vineas Fok Szaladiensis loco salso.
 72. *S. arenaria* ²⁾ an *laniflora* Gmel. In arenosis ubique.
 73. *Chenopodium maritimum* ³⁾. Ad Sz. Iván penes paludes sals.
 74. *Salsola Kali* a Deegh.
 75. *S. sativae* ⁴⁾ *affinis*; sed foliis duplo minoribus. Folia subteretia, carnosa acuminata. Semina pulchra cochleata fusca. In salsis ad Sz. Iván.

Polygonaceae Juss.

76. *Polygonum minus*. Ad Csáktornya.

Plantagineae Vent.

77. *Plantago sericea*. Ad Inotam, Palotam, Füred, Harsány.
 78. *P. tenuiflora*. In salsis Cott. Albensis rarissima.

Dipsaceae D. C.

79. *Scabiosa arvensis*. In Muraköz.
 80. *S. integrifolia*. In Muraköz.
 81. *S. agrestis*. Versus monumentum Zrinyii.
 82. *S. ochroleuca*. In Muraköz, ad Káloz.

Compositae Vaill.

83. *Aster Tripolium*. In salsis ad Aba, Sz. Iván etc.
 84. *Micropus erectus*. Ad Inotam, Palotam, Rátoth in aridis calcareo-lapidosis locis.
 85. *Inula ensifolia*. In montosis ad Árocsi.
 86. *I. salicina*. Ibidem.
 87. *Carpesium cernuum*. In Badacson et sylva ad oppidum Sümegh.
 88. *Achillea ochroleuca*. Ad Sz. Iván, et var. odorata in Somló monte.
 89. *Artemisia scoparia*. Ad Rác Péter.
 90. *A. rupestris* Pill. et Mitt. it. Poseg. ⁵⁾. Ad Inotam, Palotam, Füred; Quinqueecclesias, Harsány.
 91. *A. pontica*. In monte pone Inotam cum priori.
 92. *A. campestris*. Ad Geresd inter vineas.
 93. *Filago montana*. Ad Kökut, Sz. László.
 94. *Senecio tenuifolius*. Ad Déeg.
 95. *S. paludosus*. Apud Káloz.
 96. *Xeranthemum annuum*. Ad vineas. Fok Szabadiensis.
 97. *Centaurea Crupina*. Ad Árocsi, circa Füred.

¹⁾ WK. = *Kochia sedoides* Schrad.

²⁾ M. a. B. = *Kochia arenaria* Roth.

³⁾ L. = *Sueda maritima* Dumort.

⁴⁾ Cfr. etiam Schult. Oe. Fl. I. 450. Nr. 1027.

⁵⁾ = *A. camphorata* Vill.

98. *Centaurea Jacea*. Ad Babocsan.
 99. *C. atropurpurea*. Ad Csáktornyam in pratis.
 100. *C. Scabiosa*. Ad Füred.
 101. *Carduus canus*. In pratis ad Rátoth.
 102. *C. panonicus*. In sylvá ad Palotam.
 103. *C. nitidus*¹⁾. Ad Inotam supra Hidegvölgy.
 104. *Apargia hastilis*. Ad Esztergát.
 105. *Tragopogon pratensis*. Ad Káloz.
 106. *Scorzonera humilis* Jacq. Ad Csákvár.
 107. *Hypochaeris radiata*. Versus Lokút.
 108. *Prenanthes viminea*. In montosis ad Árocsi.
 109. *Crepis hispida*. In Mút praedio.
 110. *C. agrestis*. In Badacson monte.
 111. *C. pulchra*. Ad pagum qui est pone Magyar Üreg non procul
 Quinqueecclesias.
 112. *C. hieracioides*. In Bakony.
 113. *C. rigida*. Ad Inotam et Csákvár.
 114. *Hieracium echinoides*. In peninsula Tihany.

Campanulaceae Duby.

115. *Jasione montana*. Ad Kökut.
 116. *Campanula patula*? In siccis ad Káloz.
 117. *C. Cervicaria*. In pratis ad Rátoth.
 118. *C. bononiensis*. In montibus ad Füred.

Rubiaceae Juss.

119. *Galium scabrum*. Ad Palotam in Com. Veszprém.
 120. *G. Bocconi*. In arvis arenosis ad Sz. Rochum non procul Csáktornya, ad Csurgo.
 121. *G. rubioides*. Ad Paks in pratis humidis.
 122. *Asperula tinctoria*. In sylvá ad Csákvár.

Labiatae Juss.

123. *Salvia sclarea*. Pone Magyar Üreg.
 124. *Nepeta violacea*. Ad Papam, ad Káloz.
 125. *Sideritis montana*. Ad Füred.
 126. *Scutellaria Columnae*. In Csákvár et huic proximum *S. latifolia*
 n. sp. In Zengehegy.
 127. *Prunella laciniata*. Ad Füred.
 128. *Teucrium Botrys*. In sylvá montis Zenge.
 129. *T. montanum*. Ad Füred.
 130. *T. Laxmanni*. Unter dem Ántoczer Teich vor Aba, bei Káloz,
 Hörsök gegen Lak.

¹⁾ = *Serratula heterophylla* Desf.

***Asperifoliae* L.**

131. *Anchusa italica*. Ad Déeg.
 132. *Lithospermum officinale*. In ripis Balatonis supra Fok.

***Convulvulaceae* Vent.**

133. *Convulvulus Cantabrica*. In montosis ad Árocsi et circa Füred.

***Scrofulariaceae* Lindl.**

134. *Verbascum lanatum*. In prate planiore insulae Muraköz locis sylvaticis.
 135. *Veronica montana*. In sylvis ad Sz. László Com. Sümegh.
 136. *V. latifolia*. In Cottu Sümegh.
 137. *Euphrasia lutea*. Ad Déeg.
 138. *Rhinanthus Crista galli*. Ad Káloz.
 139. *Melampyrum arvense*. Ad Fok.

***Umbelliferae* Juss.**

140. *Bupleurum falcatum*. Ad Füred.
 141. *B. longifolium*. In sylva ad Csákvár.
 142. *Oenanthe peucedanifolia*. In pratis humidis ad Káloz.
 143. *Athamantha Oreoselinum*. In sylva ad Csákvár.
 144. *Selinum palustre*. Crescit in pratis uliginosis ad Kis Apáthi sub monte Sz. György C. Veszprém.
 145. *Laserpitium pruthenicum*. In sylvis ad Quinqueecclesias et in pratis ad Rátoth.
 146. *Chaerophyllum temulum*. Ad Csákvár in sylva.
 147. *Caucalis daucoides*. Umbellulae quandoque 4 spermae, involucrum non raro monophyllum (quale etiam Hall. helv. Nr. 759 statuit.) et involucellae saepe 4—5 phylla. Ad Káloz.

***Loranthaceae* Don.**

148. *Viscum album*. In Pyro praesertim Malo, ad Rátoth etiam in *Fago sylvatica* in monte Papod.
 149. *Loranthus europaeus*. In Quercu et in *Tilia alba* frequens.

***Crassulaceae* D. C.**

150. *Sedum Telephium*. In montosis ad Árocsi et circa Füred.

***Ranunculaceae* Juss.**

151. *Ranunculus aquatilis*. Ad Kaján.
 152. *R. nodiflorus*. Ad Rátoth.
 153. *Helleborus dumetorum*. In sylva prope Lovas Berény copiose.

Cruciferae Juss.

154. *Erysimum cheiranthoides*. In Papod ad Rátóth.
 155. *Brassica elongata*. Ad Káloz.
 156. *Sinapis orientalis*. In agris.
 157. *S. alba*. Ad Csesznek inter Viciam sativam.
 158. *Cochlearia Armoracia*?
 159. *Sisymbrium amphibium*. Ad Káloz.
 160. *S. sylvestre*. Locis humidis et arenosis ad Muraköz.
 161. *Myagrum sativum* foliis integerrimis caule digitali. In pratis humidis ad Káloz.
 162. *Lepidium crassifolium*. Ad Aba, Sz. Iván.
 163. *L. graminifolium*. In Tihany, Keszthely, Sümegh.
 164. *Thlaspi saxatile* ¹⁾ Ad Palotam.

Resedaceae D. C.

165. *Reseda luteola*. Ad Déeg.

Nymphaceae Salisb.

166. *Nymphaea odorata*? Conf. cum *N. alba* cui lobi foliorum imbricati. Ad Káloz.

Caryophylleae Fenzl.

167. *Illecebrum capitatum*. In rupibus ad Árócsi.
 168. *Arenaria rubra marina* ²⁾. Ad lacum Velencensem, in locis salis ad Láng, Aba.
 169. *A. fasciculata*. In monte arcis Sümeghiensis.
 170. *Gypsophila muralis*. Ad Babocsam in agris.
 171. *G. Saxifraga*. Ad Fok in solo arenoso et in monte Somló.
 172. *Dianthus atrorubens*. Ad Csáktornyam.
 173. *D. collinus*. In prato sylvatico ad Csurgó.
 174. *D. plumarius*. In rupibus calcareis ad Csurgó.
 175. *Silene dichotoma*. In Hosszúheteny.
 176. *S. viridiflora*. Ad pagum inter Tatika in sylva Sümeghiensi.
 177. *Cucubalus multiflorus* Ehrh. ³⁾. Ad Aba.
 178. *C. Otites*. Ad Sió Fok loco arenoso.

Hypericineae D. C.

179. *Hypericum perforatum*. Ad Csáktornya.
 180. *H. barbatum*. In sylva versus Nagyvásony.

¹⁾ *L.* = *Aethionema saxatile* R. Br.

²⁾ Probabiliter *Spergularia marina* Bess. a. *heterosperma* Fenzl in Lcd. Fl. ross.

³⁾ = *Silene multiflora* Ehrh.

Euphorbiaceae R. Br.

181. *Euphorbia villosa* sub nomine *pilosa* descripta. Ad Káloz.
 182. *E. lucida*, *E. dulcis* est illa, radice tuberoso nudo. Ad Káloz
 et Sz. László.
 183. *E. salicifolia* Host. Ad Hodos.
 184. *E. falcata*. Ad Balaton fő Kaján.

Geraniaceae D. C.

185. *Geranium palustre*. Inter Lókut et Zirc.

Linæae D. C.

186. *Linum hirsutum*. Ad Fok.
 187. *L. austriacum*. In pratis siccis ad Káloz.
 188. *L. aureum*. In herbis ad Csurgó in agris intra Sziget var. in
 C. Sümegh.
 189. *L. viscosum*. In Muraköz.

Oenotheraeae Endl.

190. *Epilobium angustifolium*. In sylva versus Nagy Vásony.

Pomaceae Juss.

191. *Pyrus Amelanchier*? Ad Inotam in rupibus calcareis, ob glabritatem
 foliorum pro *Mespilo Chamaespilo* habui sed hic in albis habitat et *Ame-*
lenchier tomentosus etiam exiit.
 192. *P. Pollveria* foliis et ramulis albotomentosis. In Metsek.
 193. *Mespilus Cotoneaster*. Ad Inotam, Csákvár.
 194. *M. tomentosa* Ait.

Rosaceae Juss.

195. *Alchemilla Aphanes*. In arenosis ad Sz. László Com. Veszprém.
 196. *Rosa spinosissima*. Ad Árocsi, circa Fűred.
 197. *R. canina*. Ad Pécsvárad.
 198. *R. repens campestris alba*¹⁾. C. Bauh. pin. p. 484 Nr. 18 =
 Scop carn. 2 Nr. 610. In Papód Zengehegy.

Amygdaleae Juss.

199. *Prunus Chamaecerasus* Jacq.

Papilionaceae L.

200. *Cytisus biflorus*. Zvanko prope Sz. László et mons Harsányensis.
 201. *Trifolium melilotus*. Ad Vörös Berény in littore depresso Balatonis.
 202. *T. ochroleucum*. Sed caules non erecti pubescentes verum decum-
 bentes, antescendentes pilosi. Ad Lókut.

¹⁾ = *R. arvensis* Huds.

203. *Trifolium agrarium*. Ad Láng.
 204. *Lotus corniculatus*. In pratis siccis ad Káloz et var. γ . L. In humidis ad Káloz et circa Balatonem.
 205. *Astragalus hybridus* v. *albidus* Willd. ¹⁾. Pone Inotam.
 206. *Coronilla Emerus*. In monte Badacson.
 207. *Ervum hirsutum*.
 208. *Vicia villosa* Roth. Ad Kaitor versus Aba in pratis.
 209. *V. sativa*. Ad Sz. László.
 210. *Lathyrus tuberosus*. Ad Káloz.
 211. *L. sativus*. Ad Csesznek.
 212. *L. palustris*. Ad Káloz.

II.

Kitaibeli: Relatio de itinere bereghiensis 1803 peracto.

(Ex Msso. 178 Quart. Lat. Mus. N. hung.)

Gramineae Juss.

1. *Heleochoa alopecuroides* Host. ²⁾. In Comitatu Borsodiensi inter Sajó Keresztur et Sz. Peter ad viam locis humidis.
2. *H. schoenoides* ³⁾. In Cottu Szabolcsensi et in inundatis Tibisci, nec non infra Bodrog Keresztur copiosa.
3. *Crypsis aculeata*. Circa aquas salsas planitiei, locis arenosis humidis frequens, potissimum in Cottu Szabolcsensi.
4. *Phleum Gerardi* ⁴⁾. In alpihus Berzsava Bereghiensibus.
5. *Holcus repens* ⁵⁾. In arenosis Cottus Pesthiensis e. gr. versus Gödöllő.
6. *Melica altissima*. Ad diversorium Baghense, ad Miskolc, Szerencs et S. A. Ujhely inter frutices.
7. *Avena tenuis*. Pone balneum Maadense ad Erdő-Bénye in agris et montibus.
8. *A. sesquitertia* ⁶⁾.
9. *Poa pilosa*. Ad vias et in agris Comitatus Borsod. et Neograd.
10. *P. sudetica* Haenke. In alpihus Bereghiensibus.
11. *Festuca serotina*. In Hungaria jam saepe mihi visa iterum occurrit in monte Sátor ad Szántó, in monticulis apricis inter vineas Tallyenses, in monte Tokay et in Szokola pene Erdőbénye.

¹⁾ Est *A. vesicarius* L.

²⁾ = *Crypsis alopecuroides* Schrad germ. I. 167.

³⁾ = *C. schenoides* Lam. III. I. 166.

⁴⁾ Non est *Allionii* (Pedem Nr. 2135), sed potius *Phl. Gerardi* auct. germ. i. e. *Phlei alpini* L var. *aristis non ciliatis*.

⁵⁾ = *Hierochloa borealis* Röm. et Sch. Syst. 2. 5. 13.

⁶⁾ Host. Syn. 60 = *alpestris* Host gram. 3. 27.

12. *Festuca poaeformis*. In alpibus Berzsava.
 13. *F. sylvatica* Host. In sylvis montis Magoshegy ad S. A. Ujhely et infra alpe Beregh. provenit.
 14. *Bromus squarrosus*. Praesertim locis arenosis Comitatum Pesth, Heves et Szabolcs.
 15. *Triticum cristatum* Host. *Bromus cristatus* L. In Comitatibus Heves, Borsod, Zemplén, Szabolcs non infrequens.
 16. *Hordeum maritimum*. In Cott. Hevesiensis et Borsodiensis planitiibus, praesertim locis salsis enormi copia.
 17. *Rottboellia pannonica* ¹⁾. In salsis infra Turna, Sz. Miklos et versus praedium Hatrongyos in Com. Heves.
 18. *Aegilops cylindrica* ²⁾. Ad Tokay.

Cyperaceae D. C.

19. *Carex pedata*. In alpibus Bereghiensibus.

Juncaceae Ag.

20. *Juncus spicatus*. In alpe Berzsava.

Melanthaceae R. Br.

21. *Colchicum arenarium*. In clivis arenosis Pesthiensibus et Szabolcsensis.

Liliaceae D. C.

22. *Allium Ampeloprasum*. Semel in Syrmia et nunc iterum in vineis Maadensibus, atque in monte Erdöbényensi Szokola inventum.

Irideae R. Br.

23. *Iris arenaria*. In clivis arenosis sylv. Heves.

Orchideae L.

24. *Satyrion albidum* ³⁾. In alpe Berzsava.
 25. *S. viride* ⁴⁾. In alpe Berzsava.

Najadeae A. Rich.

26. *Potamogeton marinus*. In aquis salsis Com. Szabolesensis.

Betulaceae Bartl.

27. *Betula viridis* Vill.

¹⁾ Host = *Lepturus pannonicus* Kunth. cfr. etiam Nr. 35. It. bar.

²⁾ Host. sec. Link (in Kunth. Agrost. I. 458 Nr. 4) similis cum *squarrosa* L. sp. 1849.

³⁾ L. = *Gymnadenia albida* Rich.

⁴⁾ L. = *Coeloglossum viride* Hartm.

Cupuliferae L. C. Rich.

28. *Quercus pubescens*.

Salsolaceae Moq. Tand.

29. *Atriplex littoralis*. In salsis Cott. Hevesiensis.
30. *A. acuminata* ¹⁾). Ad Migle in Cottu Abaujvariensi, ad Miskolc et Sajó Keresztur in Cottu Borsod.
31. *Chenopodium Botrys*. Ad Besnyő in vineis et ad Teglás Cott. Szabolcs in clivis, utrobique solo arenoso provenit.
32. *C. ambrosoides*. Ad Tokay sponte occurit.
33. *Camphorosma ovata*. In salsis sterilissimis ubique.
34. *Salsola arenaria* ²⁾). In arenosis ubique.
35. *S. cinerea*. Inter Szántó es Vilmány.
36. *Corispermum hyssopifolium*. In arena mobili Cott. Pesthiens. et Szabolcsens.

Polygoneae Juss.

37. *Rumex alpinus*. In alpe Berzsava.

Santalaceae R. Br.

38. *Thesium alpinum*. In alpe Berzsava.

Plantagineae Vent.

39. *Plantago arenaria*. In arenosis ubique, etiam in Neogradensi Cottu.
40. *P. tenuiflora*. In salsis Cottus Heves supra indicatis.
41. *P. maritima*. In aquis salsis Cottus Szabolcsensis.

Plumbagineae Vent.

42. *Statice Gmelini*. In locis salsis.

Dipsaceae D. C.

43. *Scabiosa transylvanica*. In Cott. Borsod, Zemplén.

Compositae Vaill.

44. *Cacalia alpina*. In alpe Berzsava.
45. *Tussilago alpina* ³⁾). In alpe Berzsava.
46. *Aster punctatus*. In humidis et subsalsis ad Gyöngyös infra Heves in praedio Hatrongyos, inter Fürügyfolyás et Tibiscum ad diversorium Hamari in Cottu Szabolcsensi infra Hegyaljám, sub monte Várhegy ad Tolgyvam, nec loca sicca in Sárihegy ad Gyöngyös et in Sajgo in Erdöbénye in vineis.

¹⁾ Wk. H. 103 = *A. nitens* Schkuhr.

²⁾ M. a. B. = *Kochia arenaria* Roth.

³⁾ L. = *Homogyne alpina* Cass.

47. *Solidago alpestris*. In alpinis Bereghiensibus.
48. *S. minuta*. In alpe Berzsava.
49. *Chrysocoma villosa*. In meridionali latere montis Tokay supra denudatas sepes solo macro aliter in Europa alibi non visa.
50. *Buphthalmum cordifolium*¹⁾ L. ignotum quod Schreber in Cappadocia nasci notat, jam semel in Banatu tum in Croatia lectum iterum obvium fuit in Cottu Unghvariensi ad pagum Liboknam.
51. *Achillea satacea*. In clivis arenosis Pesthiensibus et Szabolcsensibus.
52. *A. ochroleuca*. In clivis arenosis versus Gödöllő.
53. *Pyrethrum uliginosum* Willd. In palustribus ad Tibiscum.
54. *Chrysanthemum rotundifolium*. In alpinis et sylvis subalpinis Bereghiensibus.
55. *Artemisia scoparia*. In aggeribus et marginibus agrorum ipsisque arvis per omnes peragrates provincias non infrequens.
56. *A. monogyne*²⁾. In salsis sterilioribus copiosa.
57. *Gnaphalium norvegicum*. In alpe Berzsava.
58. *Arnica montana*. Copiosa in alpinis Bereghiensibus, Szathmáriensibus et Marmarosensibus.
59. *Doronicum austriacum*. In sylvis subalpinis Bereghiensibus non infrequens.
60. *Senecio rupestris*. In monte Kányahegy ad Felkebanyam.
61. *Carlina simplex*. In alpinis Borsodiensibus et in montem opaliferam ad Cserveniczam.
62. *Centaurea atropurpurea*. In alpinis Bereghiensibus.
63. *C. stricta*. In montibus Hegyalja dictis inde a Brekecs et Szerencs usque S. A. Ujhely.
64. *Carduus hamulosus*. In aggeribus, pratis et collibus Cottus Heves, Borsod, Zemplén et Szabolcs non rarus.
65. *Hyoseris foetida*. In alpe Berzsava.
66. *Scorzonera parviflora*. Loca subsalsa amat et humida, rara in Cottu Heves ad Bodzonád et Zsadány.
67. *S. rosea*. Hucusque confusa cum aliis, ut distincta species per me proposita, iterum occurrit in alpinis Bereghiensibus.
68. *Hypochaeris helvetica*. Rarior alibi, in alpinis Bereghiensibus frequentissima est.
69. *Leontodon serotinum*³⁾. In clivis et collibus siccis Cott. Heves Borsod, Zemplén inque ipso monte Tokay.
70. *Lactuca sagittata*. In sylvis ad Gödöllő et pone vineas Szerencsenses, in fructicetis ad Tállya, Mád, Erdő-Bénye, S. A. Ujhely et Beregszász.

¹⁾ Probabiliter *Telekia speciosa* Baumg.

²⁾ W. K. t. 75 = *A. maritima* E. B. t. 1001.

³⁾ W. K. = *Taraxacum serotinum* Sadi.

71. *Lactuca stricta*. In sylvis et fructicetis Matrae ad Heves, Monok et Kis Tornya.

72. *Sonchus alpinus*. In alpe Berzsava.

73. *Crepis agrestis*. In arenosis Com. Neogradensis.

74. *C. rigida*. In monte Tokay.

75. *Hieracium grandiflorum* ¹⁾. In alpe Berzsava.

76. *H. echioides*. In sylva ad Heves, in Com. Borsod non procul Geleh in clivis arenosis Szabolcsensibus et in monticulo Mulató ad Erdő Bénye.

77. *Hieracium aurantiacum*. In alpe Berzsava.

Campanula Duby.

78. *Phyteuma canescens*. In Sátor ad Szánto et in Sárihegy ad Gyöngyös.

79. *Campanula bononiensis*. In alpe Berzsava, aprice Matrae et monte Tállyai várhegy.

Rubiaceae Juss.

80. *Vaillantia pedemontana* All. Frequens est in graminosis sylvaticis Matrae.

Apocynae R. Br.

81. *Vinca herbacea*. In clivis arenosis versus Gödöllő in valle pone Szerencs et in montibus apricis ad Tállyám.

Gentianeae Lindl.

82. *Gentiana lutea*. In alpe Berzsava.

83. *G. laciniata* (*pyrenaica*) ²⁾ corolla 10-fida infundibuliformis, laciniis dentatis; foliis mucronatis. In summitate alpium Bereghiensium.

Labiatae Juss.

84. *Lycopus exaltatus*. Ad Miskolcinum occurit.

85. *Salvia austriaca*. Per planam partem Comitatum Heves et Borsod.

86. *Thymus montanus*. In montibus Felkebanyensibus tractus etiam in Unghváriensibus, Bereghiensibus et Gömöriensibus.

87. *Anchusa tinctoria*. In arenosis Com. Pesth, Heves et Szabolcs.

88. *Symphytum cordatum*. In sylvis subalpinis Bereghiensibus.

89. *Echium rubrum*. In monte Tokay saepius autem in Szabolcsensibus pratis.

90. *Glechoma hirsuta*. In sylva inter Kerepes et Gödöllő nec non pone vias Szerencsensens.

91. *Stachys alpina*. In alpe Berzsava.

92. *Phlomis tuberosa*. Per Hevesiensem, Borsodiensem, Zemplénensem et Szabolcsensem Com. non rara.

¹⁾ All. = *Crepis grandiflora* Tausch.

) Cfr. etiam Schultes Oe. Fl. I. 442 Nr. 1006.

Solanaceae Bartl.

93. *Hyoscyamus Scopolia*¹⁾. Non infrequens in monte Bükkhegy.

Scrofulariaceae Lindl.

94. *Scrofularia glandulosa*. In sylvis subalpinis Com. Beregh.
 95. *Veronica foliosa*. In sylvis Matrae.
 96. *V. austriaca*. In sylva inter Kerepes et Gödöllö.
 97. *Pedicularis foliosa*. In alpe Berzsava.

Primulaceae Vent.

98. *Soldanella alpina*. In alpe Berzsava.

Ericaceae Endl.

99. *Arbutus uva ursae*. In alpibus Beregh. Licet nequaquam alpinum est vegetabile.

Umbelliferae Juss.

100. *Pimpinella glauca*²⁾. Sub Tállyai várhegy ad Erdő Horvathy et ad Miskolcinum.
 101. *Aethusa Meum*. In alpe Berzsava.
 102. *Peucedanum arenarium*. In arenosis ad Gödöllö versus Bagh et in sylv. Heves.
 103. *Laserpitium alpinum*. In alpibus Beregh.
 104. *Ligusticum austriacum*. In Matrae nemoribus.

Crassulaceae D. C.

105. *Sedum glaucum*. In rupibus supra Tokay prope viam quae ad Keszthely ducit.

Ranunculaceae Juss.

106. *Clematis integrifolia*. Nimis frequens est in pratis pinguibus Hovesiensis Com. sed nec montes respuit, supra vineas Gyöngyösienses reperienda.
 107. *Thalictrum elatum*. In clivis Com. Szabolcsensis.
 108. *T. nigricans*. Inter vineas Gyöngyösienses et Munkácsiensis.
 109. *Anemone narcissiflora*. In alpe Berzsava.
 110. *Ranunculus nodiflorus*. In paludosis et humidis subsalsis versus Tibiscum per Hevesiensem et Borsodiensem Com. est copiosissima.
 111. *R. pedatus*. In clivis et pratis tam siccis, quam humidis, ad Gyöngyös et in subsalsis infra Heves et Tarna Sz. Miklos.
 112. *R. polyphyllus*. In depressionibus aquosis locorum a Tibisco inundatorum per Com. Heves et Borsod.

¹⁾ L. = *Scopolia atropoides* Schult.

²⁾ W. K. = *Trinia Kitaibelii* M. a. B.

113. *Aconitum septentrionale*. In vineas Munkácsenses sub monte Nagyhegy, Floram hungaricam ornat.

Cruciferae Juss.

114. *Arabis Halleri*. In alpe Berzsava.

115. *Bunias cochlearoides*. Rara planta, infestat vineas Maadenses.

116. *Sisymbrium pannonicum*. In aggeribus et versuris Com. Heves, Borsod, Zemplén et Szabolcs.

117. *Erysimum junceum* ¹⁾. In pratis infra sylvulam Hevesiensem infra Kömlö, in monticulo vitifero ad Szerencs, et ad Bekecs inter vineas Tallyenses nec in pratis Com. Szabolcs.

118. *Thlaspi montanum*. In rupibus Rankensibus.

119. *Crambe Tataria*. In pratis, pinguibus Hevesiens. Borsodiens. Zemplinens. et Szabolcsens. Com. occurit sparsa.

120. *Cochlearia macrocarpa*. Circum paludes ad Tibiscum.

Violaceae Lindl.

121. *Viola biflora*. In alpe Berzsava.

Caryophylleae Fenzl.

122. *Cerastium anomalum*. Frequentissimum in pratis et pascuis Hevesiensibus et Borsodiensibus, etiam in graminosa Matrae ascendens.

123. *C. umbrosum*. In sylvā ad Heves.

124. *Dianthus collinus*. In collibus apricis, ad Gyöngyös, Miskolc, Tokay, Maad atque in Gömöriensi Cottu inter Rima Szécs et Rima-Szombat.

125. *D. barbatus*. In alpibus Bereghiensibus. Licet nequaquam alpinum est vegetabile.

126. *D. serotinus*. In clivis arenosis Pesthiensibus et Szabolcsensibus.

127. *Gypsophila paniculata*. Locis arenosis per Pesthiensem, Hevesiensem, Borsodiensem et Szabolcsensem Com.

128. *G. arenaria*. In clivis arenosis Pesthiensibus et Szabolcsensibus.

129. *Silene longiflora*. Infra Kömlö in Hevesiensi Com. Bénye atque Gesztely in Zempliniensi Com.

Malvaceae Juss.

130. *Althaea pallida* ²⁾. In valle qui inter Bekecs et Szerencs ad sylvam ducit, inter agros ad Miskolcinum et in Cottu Neográd inter Vadkert, etque Szende.

Tiliaceae Juss.

131. *Tilia alba*. In Akolhegy ad Beregszász.

¹⁾ = *Cheiranthus junceus* W. K.; vide etiam Schult. Oe. F. II. p. 241. not.

²⁾ Jam prior *Alcea biennis* Winterl. Hort. pest. 1788. t. 23.

Hypericineae D. C.

132. *Hypericum humifusum*. In Hungaria spontaneum nondum visum, obvium fuit in amplo ambulacro sylvae Nagy Mihalyensis.

Acerineae D. C.

133. *Acer tartaricum*. Per omnes colles et montes qua parte planitiem spectant, inde ab Hevesiensibus, usque ad eos qui ad Beregszász et ultar jam in Com. Ugocsensi accedunt, et in Com. Nogradensi.

Celastrineae R. Br.

134. *Evonymus verrucosus* Scop. In Matra, Bükkhegy, Tokay aliisque montibus Felkebanyensibus.

Euphorbiaceae R. Br.

135. *Euphorbia ambigua*. In sylvis Zempleniens. velut in monte Szokola, versus Erdö Horvathy et pone S. A. Ujhely.

136. *E. lucida*. In paludosis ad Tibiscum per Hevesiensem, Borsodiensem, Zemplinensem et Szabolcsensem Com. inter Tarcál et Tokay in Jaktaköz et Bodrogköz.

137. *E. salicifolia*, Inter Kerepes et Hatvan in sylva ad Heves in planitie Borsodiensi ultra Geley ad Köröm in monte Tokay.

138. *E. virgata*. Inter agros et vineas in Hevesiensi, Borsodiensi et Szabolcsensi Com. sparsa.

Geraniaceae D. C.

139. *Geranium divaricatum*. In sylva ad Heves copiosum.

Rosaceae Juss.

140. *Potentilla aurea*. In alpe Berzsava.

141. *Rosa reversa*. In saxosis Matrae.

142. *Waldsteinia geoides*. In sylvis Matrae et in ea quo supra vineas Ondenses eminet, in Magoshegy ad S. A. Ujhely.

143. *Rubus candicans* foliis pinnato-digitatisque, utrinquè albo tomentosis, caule petiolisque aculeatis. In aprice Matrae.

144. *R. hirtus*. In sylvis montanis omnium peragratarum provinciarum exceptis Gömöriensibus et Neogradensibus.

145. *Spiraea chamaedrifolia*. In Matra, rupibus Ránkensibus, et montis Tokay.

146. *S. crenata*. In Matra, latas plagas occupat in sylva Hevesiensi.

Amygdaleae Juss.

147. *Amygdalus nana*. In collibus et montibus vitiferis ad Gyöngyös, Monok, Szerencs, Golop, Tállya, Szánto, Maad etc.

Papilionaceae L.

148. *Astragalus dasyanthus*. In monte Tokay in clivis arenosis, inter Nyiregyháza et Ráczfehértó.
149. *A. asper*. Infra Heves in pratis et cum
150. *A. virgato*.
151. *Cytisus biflorus*. In sylvā ad Heves, inter vineas Szerencsenses, in Com. Ungvár atque inter Homonnam et Topolyovkam ad agros.
152. *C. elongatus*. In sylvā pone Beregh.
153. *Genista procumbens*. In Matra.
154. *Trifolium recurvum*. In graminosis ad Gyöngyös.
155. *T. expansum*. In pratis ad pedem Matrae.
156. *T. conicum*. In graminosis Com. Heves.
157. *T. pannonicum* in monte Tokay in Szokola ad Erdőbénye, in Magoshegy ad S. A. Ujhely et in Akolhegy ad Beregszász non pauca est.
158. *Hedysarum arenarium*. In arenosis omnibus peragratis.

